

Informatikai és Könyvtári Szövetség Közhasznúsági beszámoló a 2021-es évről

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség 2021-ben is közhasznú szervezetként folyamatosan végezte tevékenységét sokféle szolgáltatást nyújtva tagjainak. Sajnos a járványhelyzet ebben az évben is meghatározta a könyvtárak, így a szervezet lehetőségeit is. A 484/2020. Korm. rendelet 2020. november 1-től másodszor is kimondta a könyvtárak személyes látogatásának tilalmát, amit a 194/2021. Korm. rendelet oldott fel május 1-től, de a 18 éven aluliak csak oltott felnőtt kíséretében jöhettek be a könyvtárakba. A 365/2021. Korm. rendelet 2021. július 1-től adta vissza a könyvtárak látogathatóságát mindenki számára, természetesen a pandémiás szabályok fokozott betartása ezután is fontos elvárás volt.

Ennek köszönhetően ebben az évben sokkal inkább a virtuális térben tudták a könyvtárak szolgáltatásaikat kínálni, de megnőtt a második félévben a hibrid rendezvényformák száma is.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség is rákényszerült, hogy eredményes pályázatainak megvalósítását újragondolja. Így volt, amit online módon szervezett meg, de élt a halasztás lehetőségével is, amikor a személyes találkozást elengedhetetlennek tartotta.

I. SZERVEZETI ÉLET

1. 2021-ben mindkét közgyűlésünkre online módon került sor. **2021. május 20-án (csütörtök) tartottuk zoom felületen az ülést.** Hagyományainkat követve egy előadással indítottunk, amelyet **Rejtett tartalékaink feltárása és használata nehéz helyzetekben** címmel **Dr. Magyaródi Tímea**, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar egyetemi adjunktusa tartott. Rendkívül hasznos és érdekes volt az előadás, amely az elmúlt időben megélt feszültségeket, szorongásokat igyekezett oldani a tudatosabb magatartás fontosságára ráirányítva a figyelmet.

Az éves beszámolót, a Közhasznúsági jelentést, a Felügyelő Bizottság jegyzőkönyvét az ülés keretében online szavazással fogadtuk el.

2. **2021. december 12-én volt** a 2. közgyűlés, ahol értékelés hangzott el az Országos Könyvtári Napokról, annak nagysikerű október 3-i nyitó rendezvényéről. A Közgyűlés döntése értelmében 2022-re nem változott a tagdíj. A Közgyűlés határozatképes volt, 86 tag szavazott.

3. Az év során négy elnökségi ülést tartottunk, amelyekre online módon került sor. Minden alkalommal határozatképes volt az összejövetel. Az üléseken 16 határozat született, amely a határozatok tárába (gyűjtőmappába) bevezetésre került.
4. Augusztus 1-jétől nyugdíjazás miatt Dr. Prókai Margit a Megyei Könyvtári tagozat vezetője lemondott, az őszi időszakban a Békés Megyei Könyvtár igazgatóját, Rakonczás Szilviát választotta meg a tagozat új vezetőjének.
Köszönjük Dr. Prókai Margit munkáját és sok sikert kívánunk az új tagozatvezetőnek.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetségnek 2021-ben 148 intézmény volt a tagja: megyei, városi, települési, felsőoktatási és szakkönyvtárak.

II. ÉRDEKKÉPVISELET

1. 2021. év nem hozott jogszabályváltozásokat a könyvtáros szakma életében. Adott azonban még mindig egyedi feladatokat az előző évi közalkalmazotti jogviszonyváltás, illetve egy adott körben annak további alkalmazása, a 6 %-os bérfeljesztés eltérő helyi megvalósításai.
2. Szakértői bizottságokba való részvétel

2.1 Szinnyei József-díj kuratórium – EMMI

Képviseltük a szakmát a Szinnyei kuratóriumban, együttműködve más szakmai szervezetekkel. 2021-ben is csak két fő kaphatott Szinnyei József-díjat. A szakmai kuratórium ismételen egyöntetűen az IKSZ jelöltjét, **Dr. Prókai Margitot** támogatta első helyen, így nagy öröm volt számunkra, hogy ebben az évben díjat megkapta. Szívből gratulálunk.

Ezúton is kifejezésre juttattuk, hogy a könyvtáros szakma elismeréséhez – a korábbi gyakorlathoz hasonlóan – differenciált és lényegesen nagyobb számú kitüntetési lehetőségre lenne szükség.

2.2 A Magyar Könyvtárosok Egyesületével közösen bizottságaink működtek.

Az Év fiatal könyvtárosa-díjat - *ebben az évben is az MKE szervezetével közösen* – a Tanulás, találkozás, élmény a könyvtárban. Útmutató a könyvtári programok szervezéséhez című pályázattal **Békésiné Bognár Noémi Erika** nyerte el.

2.3 A Szerzői Jogi Szakértői Testület

A testületben Pallósiné Dr. Toldi Márta képviselte szervezetünket a folyamatban lévő ügyekben. Ugyancsak az ő közreműködésével működtünk együtt a Filmjus szervezettel, akik A szerzői jogokról szóló 1999. évi LXXVI. tv. 2021. június 1-i módosításának véleményéhez kérték segítségünket. Új szabályokat vezetett be a törvény 41/L-41/M.§-okba a kereskedelmi forgalomban nem elérhető (out of commerce-OOC) művek felhasználásával kapcsolatban.

2.4 EOQ Magyar Nemzetiségi Bizottság Közhasznú Egyesület

Az IKSZ elnökét az EOQ Magyar Nemzetiségi Bizottság Közhasznú Egyesület Választmányi tagjává választotta a Közgyűlés. A két szervezet közötti együttműködésben még sok kihasználatlan lehetőség rejlik a minőségirányítás korszerű alkalmazási területeit figyelembe véve.

2.5 Budapest a Világ Könyvfővárosa

Az IKSZ a *Budapest a Világ Könyvfővárosa* projektben együttműködő partnerként a szakértői testületben munkáját folyamatosan végezte.

III. SZAKMAI SZOLGÁLTATÁSOK

1. Vezetői pályázatok véleményezése

Az év során egy alkalommal nyújtottunk szakértői szolgáltatást vezetői pályázatok értékeléséhez: A Fóti Közművelődési és Közgyűjteményi Központ könyvtár igazgatói pályázata eredménytelen lett, így új pályázat kerül kiírásra, amellyel szakértőnk egyetértett.

2. Szakmai tanácsadás

Ebben az évben a járványhelyzet még mindig korlátozta a szakmai napok, továbbképzések szervezését, de már részlegesen visszatértünk a korábbi formákhoz is. Számos esetben kerestek meg tagszervezeteink szakmai tanácsadásért. A legtöbbször a bérfejlesztés lebonyolításával kapcsolatos kérdésekben, intézményi integrációs ügyekben kértek szakmai segítséget.

3. Szakmai kiadványok

A **Cigánymesék** animációs sorozat nyitóképein feltűnő bagolyszemű nyúl régi ismerőse mindazoknak, akik figyelemmel kísérték és megszerették a Kecskemétfilm Kft. műtermében készülő alkotásokat. Ez a bagolyszemű nyúl ismét bekukucskált a kistelepülések könyvtári szolgáltatóhelyeire, ezúttal is új epizódokkal örvendeztetve meg a közönséget.

Elkészült az **ötödik foglalkoztató füzet** is, amelynek fejtörői, játékos feladatai három történet – A csodapipa, Az ördögűző cigányember és a Zefir és Rebeka – feldolgozását segítik. A kiadvány a megyei könyvtárak közreműködésével jutott el a kistelepülésekre.

Tagintézményeinkben is számos értékes szakmai kiadvány készült, amit megosztottak a könyvtárak egymás közt, ezzel is hozzájárulva a közös tudás gyarapításához.

4. Közös érdekérvényesítés

4.1 Az IKSZ elnöke a 2021. évre is koordinálta a **Mediaworks** illetékeseivel az előző évi előfizetés változatlan összegű megtartását, így akadálytalanul használható volt a sokak által igényelt szolgáltatás a **HUNGARICANA** közös felületen.

4.2 Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia

A Petőfi Irodalmi Múzeum Digitális Bölcsészeti Központ felkérésére az IKSZ több megyei könyvtár bevonásával elkészítette a KDS folytatásaként a Könyvtári Digitalizálási Stratégia 2021. évi cselekvési terve *A „kiterjesztett” könyvtár: értékközvetítés a virtuális térben* című szakmai anyagát. Bár több ízben kaptunk biztató tájékoztatást a folytatásról, a koncepció alapján azonban jelenleg sem történt még meg a pályázatok kiírása.

4.3 A Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma

A Kollégium munkájában részt vett az IKSZ elnöke és alelnöke, képviselve a szakma közös összefogással megvalósuló pályázatait, lehetőséget adva ezzel minden könyvtártípus bekapcsolódására, az évtizedes hagyományok új tartalommal való folytatására. Ha figyelembe vesszük, hogy a könyvtárak szolgáltatásfejlesztéseihez, programjaihoz, továbbképzéseihez még mindig az NKA szinte az egyetlen forrás, akkor érthető, hogy ezek megőrzése kiemelt jelentőségű.

Éppen ezért érintette a határon túli és a hazai könyvtárakat nagyon érzékenyen, hogy az NKA Könyvkiadási Kollégiuma váratlanul a Márai programot más irányba változtatta meg, így a korábbi listáról történő válogatás, a könyvtárak folyamatos kiegészítő állománygyarapítása megtorpant. Mindenképpen szükséges a változtatások újragondolása, amihez kérjük a szakmánkat ebben a kollégiumban képviselő Barátné Prof. Dr. Hajdu Ágnes támogatását is.

IV. ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI PROGRAMOK

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség egyik kiemelkedő vállalása, hogy évente olyan közös programokat hirdessen meg, amelyhez minden könyvtár csatlakozhat, kihasználva az együttes szervezés, promóciós, médiafigyelem előnyeit. Közös cél, hogy közös szolgáltatásokat nyújtsunk a lakosságnak a kiválasztott aktuális témákban. 2021-ben programjaink egy részét csak az online térben tudtuk megtartani, de az év második felében már visszatérhettünk a személyes találkozásokat előtérbe helyező programszervezésre is.

1. *Internet Fiesta*

2021-ben már 21. éve volt annak, hogy márciusban megrendezésre került a könyvtárakban az Internet Fiesta. Az Informatikai és Könyvtári Szövetség – a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával – ismét összehangolt eseményekre biztatta az intézményeket.

Az első Fiesta óta az internet mindennapjaink részévé vált, így a rendezvények célja a digitális írástudás terjesztése és az internet felhasználási lehetőségeinek minél szélesebb körű bemutatása volt. A rendezvény a tartalmi szolgáltatások egyre szélesebb skálájához igazodott, a könyvtárak nagyon sok ötlettel töltötték meg a Fiesta napjait. Sajnos a járványhelyzet miatt ezúttal is kizárólag a virtuális térbe kerültek az előadások, játékok, bemutatók.

Kiemelten törekedtünk a közgyűjtemények digitális tartalmainak népszerűsítésére, az oktatásban, a kutatásban, a szabadidős tevékenységek során betöltött szerepük hangsúlyozására. Ösztönöztük a digitális technológia, az okos eszközök alkotó használatát.

A Digitális írástudás – Digitális tanulás – Könyvtár projekt témakörei:

- Az online tanulás és a könyvtár kapcsolata
- Biztonságos internetezés
- Netikett – kulturált, toleráns kommunikáció az online térben
- A feladatok, a tanulási folyamat játékosítása
- Tudásmegosztás

A 2021 március végén a könyvtárosok számára tervezett szakmai konferencia is az online térbe került. Az előadásokat a Fiesta honlapján tettük elérhetővé, így azt bárki megnézhetette.

Előadások:

- Egy kattintásra a kultúra: szolgáltatáscentrikus tartalomfejlesztések a KDS 2.0-ban
Bánki Zsolt – igazgató, Petőfi Irodalmi Múzeum Digitális Bölcsészeti Központ
- A Z és Alfa generáció tanulási szokásai – Milyen tanulságok vonhatók le az online oktatásból?
Steigervald Krisztián generációkutató
- Tanulást támogató applikációk a középiskolákban
Németh Szilvia – könyvtárostanárs

Körkép: Az online oktatást támogató szolgáltatások gyakorlata a hazai könyvtárakban

- Értékkörzés a digitális világban Ráckeresztúron
Gajdó Ágnes – könyvtáros, Ráckeresztúri Könyvtári, Információs és Közösségi Hely
- Kecskemét, az iskolaváros – Fejezetek Kecskemét iskola- és oktatástörténetéből a Digitális Világunk portálon
Virág Barnabás – könyvtáros, Katona József Könyvtár, Kecskemét
- Skype ügyeletről a pedagógus webináriumig – a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár tanulástámogató szolgáltatásai
Farkas Ferenc – olvasószolgálati osztály vezetője, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
- Egri városfoglalás
Szécsényi Orsolya – könyvtáros, Bródy Sándor Könyvtár, Eger

Az Internet Fiesta programsorozatához 2021-ben **781 településen 973 intézmény, 2319** programmal csatlakozott. A virtuális térben **193.055 fő** figyelt ránk ezekben a napokban.

Az IKSZ a legjobb ötletekért, a legértékesebb, legérdekesebb programok szervezéséért **25 könyvtárat részesített elismerésben.**

2. Kárpát-medencei könyvtárosok konferenciája

Sajnos ebben az évben sem sikerült a Kárpát-medencei könyvtáros találkozót megszervezni, így a 15. jubileumot ezúttal sem tudtuk megünnepelni a járványhelyzet miatt. Foglalkozott az Elnökség

az online konferencia változatával is, de az a döntés született, hogy ennek a programnak a személyes részvétel elengedhetetlen hozadéka, így inkább éltünk a pályázat megvalósításának halasztási lehetőségével. 2022-ben a szokott időben, május végén sor kerül a találkozóra.

3. Országos Könyvtári Napok

2006 óta többféle hagyományt követve, de tartalmában mindig sokféle újdonságot kínálva került sor az Informatikai és Könyvtári Szövetség szervezésében az Országos Könyvtári Napok eseményeire, a szakma legjelentősebb, legtöbb érdeklődőt megmozgató programsorozatára minden év októberében.

A 2021. évi Országos Könyvtári Napok eseményeinek tervezésekor figyelembe vettük a megváltozott körülményeket, a könyvtárak gyors alkalmazkodását a pandémiás helyzethez. Jelentősen bővült az online szolgáltatások köre, erősödött a könyvtárak társadalmi szerepvállalása, figyelmet kapott a könyvtárosok tudása, helytállása.

Az októberi napokban felértékelődött a személyes találkozások lehetősége is. Ismét valamennyi korosztály figyelmére számítottunk a legkisebb településektől a fővárosig. Új elem volt az Országos Könyvtári Napok történetében, hogy az egyes napokhoz **online előadásokat** terveztünk a témák legjobb szakembereinek közreműködésére számítva. Ezek gondolatébresztők, vitaindítók, beszélgetések ösztönzői lettek, amelyekre építhettek a települési könyvtárak.

A projekt témakörei:

- *Könyvtárak a járványhelyzetben*
- *Könyvtárak a mentális egészségért*
- *A könyvtárak múltidéző szerepe*
- *Könyvtárak a személyes kapcsolatokért*
- *A könyvtárosok tudásátadó szerepe*
- *Egyensúlyban a természettel*

Október 10-én – sokak öröme – ismét volt **Könyves Vasárnap!** A könyvtárak rendhagyó programokkal, rendkívüli könyvtárnyitással, izgalmas meglepetésekkel vártak mindenkit. A mesedelelőttök, bábműsorok, irodalmi játékok, könyvbemutatók, kiállítások, és különféle pályázatok között minden gyerek és felnőtt találhatott kedvére valót a 157 nyitva tartó könyvtárban.

A projekt megvalósításába bekapcsolódott **1514 település 1793 intézménye. 5067** eseményre került sor, amelyen **218 999** érdeklődő vett részt, ami kitűnően példázza a hazai könyvtári rendszer összehangolt működését a megyei könyvtáraktól kezdve az iskolai, felsőoktatási és országos szakkönyvtárakon át a kistelepülések könyvtári szolgáltatóhelyéig.

Legyél te is Kölyökolvasó! – országos olvasásnépszerűsítő program

XIV. Legyél Te is Kölyökolvasó! játékunk 2021 tavaszán zárult.

„Szeretek könyvtárba járni, mert gyerekkorom óta élményként élem meg, ha bemehetek a könyvtárba, és órákat tolthetek el a könyvek között. Számomra ez egy felüdülés a hétköznapokból. A könyvtár egy hely, egy kuckó, ahová bebújhatsz, ha rossz kedved van” – írták a Legyél te is Kölyökolvasó! játék résztvevői egyik feladatukban.

A résztvevő csapatoknak most sem volt könnyű dolguk, hiszen a könyvtárak és iskolák a 2020-2021-es tanév jelentős részében zárva tartottak. A klasszikus csoportmunka és kreatív alkotás jelentős része – egészen májusig – az online térbe költözött.

A gyerekeknek korosztályonként hat-hat (a nagyobbaknak kilenc) könyvet ajánlottunk elolvasásra, ezek közül választották ki azt a hármát, amelynek megismerésére, és a hozzá tartozó fejtörők megfejtésére vállalkoztak. Ebben a közösségi játékban **512 gyerek volt** társunk az olvasásban, irodalmi élményszerzésben.

Sajnos a korlátozások miatt a mindig nagy élményt adó kecskeméti találkozó 2021 tavaszán elmaradt. A kölyökolvasókat hagyományok szerint jelvény, oklevél és igényes, szép jutalomkönyvek emlékeztetik az irodalmi kalandokra. A pályázat meghosszabbított határidejű, így sor kerül még a legaktívabb iskolákban kortárs szerzőkkel való találkozásra a befejezésig.

3.2 Nagy Könyves Beavatás

„Könyvimádó vagyok. A könyvekről tárgyalás lételemem. A Nagy Könyves Beavatásnak köszönhetően megismertem megannyi új zsánert, könyvet, mik a komfort zónámon kívül estek... és mégis tetszettek. Ezek voltak a legkülönlegesebb pillanatok: a felfedezés és kaland, amit a játék nyújtott.”

Tündérnyomozó Könyvsziszik

Szerinted az olvasás magányos dolog? Csak akkor, ha egyedül teszed! A Nagy Könyves Beavatás ismét meghirdette országos olvasásnépszerűsítő játékát, amelyhez idén **66 csapat csatlakozott, több mint 200 játékosal**.

Ez a kihívás nem más, mint csapatmunka, fantasztikus örület, amely hónapokon keresztül fogva tart, ott van a szervezők és játékosok gondolataiban. Amikor pedig véget ér, egyszerre lehet érezni hatalmas megkönnyebbülést és fájdalmas veszteséget.

A mostani versenyben is a kreativitásé volt a főszerep, hiszen fordulóról - fordulóra különböző olvasmányokhoz kapcsolódó feladatokat kellett a fiataloknak megoldani, illetve könyvajánlók megírása is a kihívás része volt. A könyveket a Nagy Könyves Beavatás szervezői válogatták össze, amely könyvek a könyvválasztóban kaptak helyet, öt különböző csoportban.

A kreatív zsűri tagjai idén fiatal írók voltak, illetve a Bródy Sándor Könyvtár könyvtárosai vettek részt a könyvajánlók értékelésében. A kreatív feladatokban borítókat terveztek újra, montázst készítettek vagy épp egy könyves térképet alkottak meg a fiatalok. Minden forduló után elképesztő alkotások születtek, nagyon nehéz volt a zsűri dolga.

A fiatalok ezúttal már grátisz pontokért is harcolhattak amennyiben író-olvasó találkozókra látogattak, könyvklubokat hívtak életre, vagy épp mesét mondtak oviban vagy otthon a kistesónak.

Az ötödik forduló utáni eredményhirdetésre az egeri Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárban került sor, ahol a díjak átadását követően a fiatalok koncerten, állófogadáson vettek részt. A fiatalok kiemelték, hogy még eddig nem találkoztak ilyen jellegű versennyel, és már többen jelezték, hogy a következő évadban is szeretnének csatlakozni a kihíváshoz.

A félév alatt csapatok és barátságok születtek, világmegváltó beszélgetések vagy építő viták alakultak ki. Ahogy eddig, most is sikerült bizonyítani, hogy az olvasás nem magányos dolog többé.

„A játék rávett minket arra, hogy egy hónap alatt minimum egy könyvet elolvassunk, színesítette a kreatitásunkat, rábeszélte a rajzolásra – amit az egyikünk imád, a másikunk utál –, élménybeszámolókra ösztönzött és lehetővé tette, hogy végre beszélgethessünk a közösen elolvasott művekről, mert hiába hasonló az ízlésünk, ha az egyikünk már elolvasott egy könyvet, azt a másikunk csak azért sem akarja.

Civakodtunk egy keveset, neveltünk a közös fotó készítése közben, amit egyszerűen lehetetlennek tűnt ellőni, mert nem bírtunk komoly ábrázatot ölteni arcunkra.

Többet járunk már könyvtárba is, aminek köszönhetően a pénztárcánk megkönnyebbülten sóhajt fel, mikor belépünk az épületbe, és nem vásárolunk, hanem kölcsönzünk.

*Köszönjük szépen a lehetőséget, azt, hogy részt vehettünk, és reménykedünk a folytatásban. „
Vengert Laura- Frigidik*

3.3 Babaolvasó országos szakmai nap

A hazai könyvtárak 2007, a Babaolvasó kezdete óta figyelnek tudatosan a 3 éven aluliakra. Szerencsére már nem csupán egyszeri „érdekes eseményt” jelent ez, hanem folyamatos szolgáltatásként épült be az éves tevékenységbe.

A bababarát fizikai környezet kialakításán túl fontos a korosztálynak szóló, igényes dokumentumok, és a babák mozgáskoordinációját, érzékelését, beszédébredését segítő fejlesztő babajátékok biztosítása. Ez utóbbiak beszerzéséhez évről évre a NKA pályázata is hozzájárul.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség 2021-ben is országos szinten biztosította a legkisebbek könyvtári tagságát igazoló, sárga színű Babaolvasójegyet, az ezt föl váltó zöld Kölyökolvasójegyet. Öt új – ezúttal kék színű – betétlap készült el a Mondókázó dossziéba, és készült egy nagyon hangulatos, házikó alakú, népi mondókákat és könyvajánlásokat tartalmazó leporelló is.

Az Országos Könyvtári Napok alatt 126 babaprogramot kínáltunk a legkisebbeknek és családjuknak a Típegő klubtól a Csibe zenebölcsin és Babusgatón át a Babahancurkáig.

2021-ben a 12. Babaolvasó országos szakmai nap házigazdája a nyíregyházi **Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár volt.**

A találkozót **dr. Ulrich Attila, Nyíregyháza Megyei Jogú Város** alpolgármestere nyitotta meg, Ezt követően **Ramháb Mária**, az IKSZ elnöke szólt a bababarát könyvtárak szolgáltatásainak jelentőségéről, a szakmai találkozók élményeket, ötleteket, tudást nyújtó szerepéről.

Az online térben, nagyszerű előadókkal zajlott eseményhez a könyvtárosok az ország csaknem minden részéből csatlakoztak.

- Családbarát szolgáltatások a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárban
Tomasovszki Anita – megyei könyvtárigazgató
- Mit? Miért? Hogyan?– élet írta könyvtári tapasztalatok a babaolvasókkal
Bakosné Mikula Edit – főkönyvtáros
- Baba-mama angol foglalkozás a könyvtárban

Sarudy Zoltánné – foglalkozásvezető

- Miniatur drámák a Kerekítőn és a mindennapi életben
Szikora Csilla – pedagógus
- A zenei improvizációk és a baba-mama kapcsolat összefüggése a zeneterapeuta szemével
Herczku Tünde – zeneterapeuta
- Duruzsoló zenekuckó
Hajdú Ágota – zenepedagógus

Ezen a szakmai napon is számos olyan ötlethez, továbbgondolásra érdemes információhoz, élményhez juthattak a résztvevők, amelyeket munkájuk során biztosan hasznosítani tudnak majd.

4. KönyvtárMozi szakmai napok

KönyvtárMozi szakmai nap helyett: KönyvtárMozi online szakmai nap

Miskolc, 2021. május 11.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség koordinálásával és a Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatásával a korábbi hagyományoknak megfelelően 2020. október 27-28. között kétnapos KönyvtárMozi szakmai nap megvalósítására került volna sor Miskolcon és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, ám a koronavírus járvány 2. hullámának őszi tetőzése miatt a programot el kellett halasztani.

A programot kezdettől fogva az Informatikai és Könyvtári Szövetség koordinálja a megyei könyvtárak közreműködésével. A szolgáltatás portálján (<http://konyvtar MOZI.hu/default.aspx>) nem csak regisztrálni, a filmekből válogatni, a sorozatokat, filmtípusokat megtekinteni, a vetítéseket beharangozni, a filmeket közvetlenül vetíteni, hanem a programok adatait adminisztrálni, dokumentálni is lehet. A jó KönyvtárMozi közösségépítő kovász lehet a kistélepeleéseken, hiszen a vetítésekhez sokféle programok, beszélgetések és találkozások kapcsolódnak. Az elmúlt hat évben ez a könyvtári program egyre sikeresebb lett, nem csak a szám adatok mutatják ezt, hanem az az ötletesség is, ahogyan a vetítésekhez kapcsolódó közösségi programok folyamatosan felértékelődtek, számos helyi ötlettel gazdagodtak. A KönyvtárMozi nem csak igényes, hasznos és szórakoztató kulturális program, hanem mára értékke vált azokon a helyeken, ahol igénylik a közös programot, találkozásokat, ahol egymásra is kíváncsiak a település lakói.

A 2021. május 11-re elhalasztott KÖNYVTÁRMOZI ONLINE SZAKMAI NAP megvalósítására 9:30 – 12:30 között került sor.

Az eredetileg 60 főre tervezett létszámot, mely a megyei könyvtárak igazgatóit, KSZR vezetőit és a KönyvtárMozi megyei koordinátorait foglalta magába, sikerült csaknem megduplázni a KönyvtárMozi-s kistélepeleések résztvevőire való országos kiterjesztéssel. Az online lehetőség ezáltal jóval szélesebb körű elérést biztosított, mint ha az eredeti terv szerinti kétnapos, személyes jelenléttel tervezett program valósult volna meg. Természetesen a személyes jelenlét erejét az online lehetőség nem tudta maradéktalanul pótolni, de kisebb technikai nehézségeket leszámítva, a program sikeresen teljesült.

Az online szakmai nap szervező házigazdája a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, az online technikai házigazda zoom vonal biztosításával az egri Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár volt.

A teljes program és előadásai elérhetőek a KönyvtárMozi honlapján, a

<http://konyvtarmoji.hu/szakmainap20210511.aspx> oldalon.

Az online szakmai nap a házigazdák köszöntőjét követően a KönyvtárMozi hatéves történetébe betekintést nyújtó előadással kezdődött, melyet Bujdosó Aranka, a kecskeméti Katona József Könyvtár munkatársa, a KönyvtárMozi program országos szakmai koordinátora tartott.

Két északi megye, Nógrád és Borsod-Abaúj-Zemplén sajátos gyakorlatát mutatták be az érintett megyei könyvtárak igazgatói, visszatekintve az elmúlt évek KönyvtárMozi-s tapasztalataira.

A három összegző és visszatekintő előadást három borsodi kistelepülési könyvtár munkatársának beszámolója követte, melyek betekintést engedtek a jó helyi gyakorlatok megvalósításába. A kesznyéteni könyvtár lelkes könyvtárosa a Cigánymesék sorozat feldolgozását mutatta be, amellyel igazi sikereket tudott elérni a helyi gyermekek körében. A mikóházi és hernádnémeti könyvtáros rámutatott a helyi sajátosságokra, értékekre, a KönyvtárMozi generációkat összekötő szerepének fontosságára.

Az online szakmai nap program szerinti előadásai és kapcsolódó anyagai ppt vagy videó anyagok csatolásával elérhetővé váltak a KönyvtárMozi honlapján. Az online szakmai napot meglepetésfilmek zárták.

A koronavírus járvány miatt az eredetileg kétnaposra tervezett, halasztott program online szakmai nap keretében valósult meg, amely jó alkalmat kínált arra, hogy a távoli kistelepülések könyvtárosai is bekapcsolódjanak a programba, új ötleteket és tapasztalatokat szerezzenek a KönyvtárMozi szolgáltatás jövőbeni folytatásához.

15. Kecskeméti Animációs Filmfesztivál - KönyvtárMozi SZAKMAI NAP

2021. augusztus 12-én került sor hagyományainkhoz híven a **Kecskeméti Animációs Filmfesztiválon** a KönyvtárMozi soron következő szakmai napjára a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtárban.

Mikulás Ferenc, fesztiváligazgató az Animáció és a könyvtár címmel tartott izgalmas előadást. Bemutatta a filmfesztivál 15 éves történetét is, amit egy kisfilm is segített szemléletesebbé tenni. Ezt követően a IKSZ és a Kecskemétfilm Kft. vezetői együttműködési megállapodást írtak alá a Cigánymese sorozat adott könyvtári program keretében történő kiterjesztésére.

Hatéves a **KönyvtárMozi** címmel **Ramháb Mária** az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke tartott áttekintő előadást.

A **Magyar Nemzeti Filmarchívum** igazgatója, **Ráduly György** új terveikről beszélt.

Ezután **IN MEMORIÁM JANKOVICS MARCELL** visszaemlékezés következett Kucsera Tamás, Mikulás Ferenc, Ráduly György és Ramháb Mária közreműködésével, Kriskó János moderálásával.

Ezúttal is nagy színes és tanulságos volt a kistélepülések KönyvtárMozi programjaiba betekinteni.

KönyvtárMozi Szakmai Napok Vas megyében: 2021. október 27-28.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség felkérése alapján 2021. október 27-28-án a Berzsényi Dániel Könyvtár adott helyet a KönyvtárMozi Szakmai Napok soron következő országos konferenciájának. A kétnapos konferencia több mint 60 résztvevője Ramháb Mária IKSZ elnök országos helyzetképet, az elért eredményeket és a szolgáltatásszervezéshez kapcsolódó szakmai elvárásokat bemutató előadása után megismerkedhetett a Vas megyei gyakorlattal.

Boros Ferenc, a KönyvtárMozi Vas megyei koordinátora előadásában bemutatta azokat a szakmai fejlesztéseket (eszközbeszerzés, programkínálati koncepció, filmválasztást segítő ajánló), amelyek hatására a csatlakozó települések száma jelentősen bővült (9-ről 30), és megindult helyi kisközösségek szerveződése is.

Országosan egyedülálló kezdeményezésként a KönyvtárMozi hatására szerveződő és 2021-ben már a harmadik saját filmet forgató góri filmkészítő műhely munkáját Németh László polgármester mutatta be.

Különleges előadása volt az első szakmai napnak Ihász-Kormor Barbara és Győrváry-Góth Szilvia előadása, akik a Rum-Kastély EGYMI speciális oktatási igényű gyermekeinek és a filmek alkotásának a kapcsolatát mutatták be, kiemelve a Berzsényi könyvtár tevékenységükhöz nyújtott támogatását.

Az első nap fontos eleme volt a kecskeméti rajffilmstúdió Cigány mesék sorozatának legújabb részéhez kapcsolódó foglalkoztató füzet bemutatása, amelyet Koleszár Márta, a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár Gyermek és Tinivilág vezetőjének köszönhetünk.

Az előadások sorát a góri filmkészítő műhely (A kert) és Rum-Kastály lakói (Ha 8 fiú horgászik...) egy-egy alkotásának vetítése zárta.

A második napon a konferencia résztvevői Szentpéterfán és Vasszécsenyben ismerkedhettek meg részben az egyes települések múltjával és jelenével, közösségteremtő hagyományaival és értékeivel, illetve a könyvtári szolgáltató helyek helyzetével és a KönyvtárMozi szolgáltatásban elért eredményeikkel. Szentpéterfán a szolgáltatás elsősorban az általános iskolai és az óvodás korosztályt célozza meg. Vasszécsenyben a vetítések sikerfilmsorozatának, az Ízőrzőknek az elsődleges közönsége a nyugdíjasok köréből kerül ki.

Nagyon sok tapasztalattal, élménnyel gazdagodva térhettünk haza erről a két napról Vas megyéből.

Sára Sándor Műhely a KönyvtárMoziért

A Dunaversitas Egyesület a lakiteleki Népfőiskola Alapítvánnyal együttműködésben „Sára Sándor Filmes Műhely” néven 2021. augusztus és december között filmes-televíziós szakmai képzést indított, amelynek fő célja a szerkesztői, rendezői, operatőri és filmforgalmazói feladatokkal összefüggő komplex ismeretek átadása.

2021. november 23-26-ig Gyerünk a moziba be! kurzust telje egészében a KönyvtárMozi hálózatban dolgozóknak ajánlotta fel Buglya Sándor, aki a Dunaveritas Egyesület elnöke, a KönyvtárMozi egyik alapító tagja. 15 fő vett részt a kurzuson, ami rendkívül hasznos és jó hangulatú alkotó munka volt

Gulyás Gyula, Kulics Ágnes, Lugossy László, Balázs Béla díjas filmrendezők, operatőrök, vágók-szerkesztők foglalkoztak a résztvevőkkel.

A csoport munkájával, tájékozottságával, elkötelezettségével a szakemberek elismerését is kiváltotta, ezért újabb lehetőséget kaptunk az együttműködésre. Még decemberben **Együttműködési megállapodást** írtunk alá a **Dunaversitas Egyesülettel** 30 filmajánló elkészítésére, amelyen egy 8 fős csapat dolgozik 2022-ben díjazásért.

Ezek a lehetőségek mindenképpen a KönyvtárMozi eredményességét, egyedülálló lehetőségeit igazolják vissza a programban résztvevők számára.

V. PÁLYÁZATI FORRÁSOK

Pályázat megnevezése	Elnyert összeg
2020. évi Kápát-medencei könyvtárosok szakmai konferenciája (2022. májusra halasztott- megvalósítása folyamatban)	2.263.000,- Ft
Együtt. Működik! Országos Könyvtári Napok 2021-2022. (Megvalósítása folyamatban)	20.370.085,-Ft
2020. évi KönyvtárMozi szakmai programjainak megvalósítására (halasztott- befejezett - elszámolás alatt)	5 112 000,- Ft
2021. KönyvtárMozi szakmai programjainak megvalósítása (befejezett - elszámolás alatt)	3.000.000,-Ft
Okos város - okos könyvtár – Az Internet Fiesta 2020. évi rendezvényei és központi programja megvalósítására. <i>Beszámoló elfogadva.</i>	2 307 000,- Ft
Könyvtárak a felhőben, avagy kommunikáció és szolgáltatásfejlesztés az online térben – <i>Beszámoló elfogadva.</i>	576.000,
Könyvtárak az emberekért - Ünnepejünk együtt! Országos Könyvtári Napok 2020-2021 megrendezésére (Meghosszabbított. Elszámolás folyamatban)	22 000 000,- Ft
Internet Fiesta 2021 Digitális írástudás – digitális tanulás – könyvtár	1 900 000,- Ft
KönyvtárMozi 2022 NKA Filmművészeti Kollégium (Megvalósítás folyamatban)	3.000.000,-Ft
Cigánymesék a KönyvtárMoziban NEAR pályázat Bethlen Gábor Alapítvány (Elszámolás alatt)	1.150.278,-Ft

TAGOZATI BESZÁMOLÓK

IKSZ Megyei Könyvtári Tagozat – Rakonczás Szilvia tagozatvezető

Tagok száma: 17 megyei hatókörű városi könyvtár, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

2021 első felében a Pandémia meghatározta a tagozat tevékenységét. Személyes részvételű találkozásokra nem kerülhetett sor, de a tagozat levelezőlistája segítségével folyamatos volt a kapcsolattartás, az egyeztetések, a 2022. évi tervek készítése.

Személyes találkozásokra az év második felében kerülhetett sor: augusztusban KönyvtárMozi Szakmai Nap volt Kecskeméten, ahol a kistélepülési gyakorlatok ismertetése, filmes szakmai tájékoztatás mellett Jankovics Marcellre emlékeztünk. A szakmai nap eredménye többek között az is, hogy a kistélepüléseken vetíthetjük majd a Fehérlőfia c. film legújabb elkészült digitális változatát a KönyvtárMozi programban.

A konferencia keretében Ráduly György, az MNFA igazgatója felajánlotta, hogy a Ludwig Múzeum Nagylátószög – 120 éves a magyar film című kiállítását megtekinthetjük. A kurátorok tárlatvezetésével kísért program nagy élmény volt, a kivételes lehetőséget köszönjük.

Augusztus 1-jétől nyugdíjazás miatt Dr. Prókai Margit tagozatvezető lemondott, az őszi időszakban a Békés Megyei Könyvtár igazgatóját választotta meg a tagozat tagozatvezetőnek.

A veszélyhelyzet megszűntével – ősztől – megszerveztük a korábbi időszakokra tervezett személyes részvételű szakmai napokat. Mivel a programokat pályázati források felhasználásával terveztük, az elszámolási határidők betartása érdekében viszonylag közeli időpontokban történt a megvalósítás

Szeptemberben Szolnokon a Verseghy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény szervezte a Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer 2 napos konferenciáját. A minisztériumi tájékoztatón és egy, az eredményeket számba vevő összefoglalón túl téma volt még a minőségirányítási gyakorlat, az állomány nyilvántartásával kapcsolatban felmerülő kérdések, a programszolgáltatás. Mindig nagyon hasznos a települési könyvtárakban tett látogatás, sok új ötletet, motivációt kapnak a programon részt vevő munkatársak.

Októberben Szombathelyen, a Berzsenyi Dániel Megyei hatókörű Városi Könyvtár szervezésében került sor újabb KönyvtárMozi szakmai programra. Nagyon tartalmas, sok újdonságot bemutató 2 nap volt a Vas megyei bemutató, hiszen több olyan nem könyvtár partnerszervezet mutatta be a filmkészítési gyakorlatát, amelyek új utakat nyitottak meg más megyék számára is.

A szakmai napok alkalmával megyei tagozati ülést tartottunk, melyek témáit a tagok igényei alapján állítottuk össze, illetve rendszeresen kaptunk aktuális információkat az IKSZ elnökétől. tagozati ülésekről külön emlékeztetők készültek.

Az IKSZ által szervezett országos programok megvalósításában jelentős szerepe van a tagozatnak, hiszen a települési, kistélepülési könyvtárak bekapcsolása a megyei hatókörű könyvtárak közreműködése nélkül nehezebb lenne, nagyon sokat számít és motiváló a meglévő személyes

kapcsolat. A sikeres programok megszervezéséhez adatokkal, ötletekkel és tényleges együttműködéssel tudtuk segíteni egymást. A szervezés időszakában a megyei tagozat elsősorban az elektronikus kapcsolattartás lehetőségeit kihasználva tartott kapcsolatot.

A 2021. évi Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok eseményeinek tervezésekor figyelembe vettük a megváltozott körülményeket, a könyvtárak gyors alkalmazkodását a pandémiás helyzethez. Jelentősen bővült az online szolgáltatások köre, erősödött a könyvtárak társadalmi szerepvállalása, figyelmet kapott a könyvtárosok tudása, helytállása. Az októberi napokban felértékelődött a személyes találkozások lehetősége is.

Rendszeresen egyeztetjük a pályázati lehetőségekkel kapcsolatos híreket. 2021-ben is így történt az NKA és a Petőfi200 pályázat kapcsán.

További témáink voltak még igazgatói tanácskozásaink alkalmával:

- a napilapok rendelésének és kiszállításának problémái
- Médiaworks – a napilapok digitális változatának nyilvánosságra hozatala kérdései
- a KönyvtárMozi vetítésekkel kapcsolatban felmerült szerzői jogi kérdések
- az országos statisztikai adatszolgáltatás fogalmi meghatározásai
- a tagkönyvtárak új vezetőinek tájékoztatása, segítése (Miskolc, Kecskemét),

Az IKSZ közgyűlésein részt vettünk, a vezetőségében és az ellenőrző bizottságban folyamatosan ellátják a választott munkatársak az aktuális feladatokat.

Tudományos és Szakkönyvtári Tagozat – Tagozatvezető: Dr. Kötél Emőke

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség Tudományos és szakkönyvtárak tagozata a 2021. év folyamán is megpróbált aktívan részt venni a szövetség munkájában. Már amennyire a pandémia ezt lehetővé tette. A kommunikáció legfőbb eszköze változatlanul a tagozati levelezőlista volt.

A tagozat vezetője részt vett az elnökség ülésein, és tájékoztatta a tagokat az aktuális programokról, problémákról, egyéb kérdésekről.

A tudományos és szakkönyvtárak részt vettek az IKSZ nagy országos rendezvényeiben, mint az Internet Fiesta vagy az Országos Könyvtári Napok. Bár az intézmények speciális helyzete nem mindig teszi lehetővé, hogy egy-egy ilyen akcióba bekapcsolódjanak, az online felületekre való áttérés azokat a szakkönyvtárakat is bevonzotta ide, melyek korábban nem szerveztek kontakt programokat. Ezek, és a hagyományos könyvtári programok (előadások, tréningek, képzések) kibővültek webináriumokkal, online közvetítésekkel, nagyobb teret adva egy-egy intézmény bemutatkozására.

Az Internet Fiesta március 18-25. között, online került megrendezésre; az Országos Könyvtári Napok pedig október 4-9. között. Az OKN rendezvénysorozata több helyen még hibrid formában valósult meg: online és személyes részvételt lehetővé tevő rendezvények egyaránt zajlottak. Három tagkönyvtárunk jelezte igényét támogatásra.

A tagozat összetétele annyiban változott, hogy december 1-jétől az *Országos Széchényi Könyvtár* vette át az Országos Idegennyelvű Könyvtár működtetését. Az *ÁEEK Országos Egészségtudományi Szakkönyvtár*, *Könyvtárellátó Nonprofit Kft*, *Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár*, *Magyar Nemzeti Múzeum Központi Könyvtár*, *MMgMK Mezőgazdasági Könyvtár*, *Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum*, *Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézet*, *OSZK Könyvtári Intézet Könyvtártudományi Szakkönyvtára*, *Országgyűlési Könyvtár*, *Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala Freckay János Szakkönyvtár*, *Dunaiújvárosi Egyetem Könyvtár és Információs Központ*, *Kodolányi János Egyetem Könyvtár*, *Neumann János Egyetem Könyvtár és Információs Központ*.

Célunk, hogy az eddigieknél intenzívebb szakmai fórumként tudjunk működni, interaktívabb és gyorsabb legyen a tagok közti információcsere, a jó gyakorlatok egymással történő megosztása, egységes, erős és alapos az érdekképviselő, a szakkönyvtári képviselő a különböző fórumokon.

Ennek első lépéseként tavaly ősszel sikeres pályázatot nyújtottunk be egyik tagkönyvtárunk nevében a Nemzeti Kulturális Alaphoz, melyből egy nagyszabású konferencia 2. napjaként változásmenedzsment tréninget, és szakmai napot tudunk rendezni tagjaink számára.

Városi Könyvtárak Tagozata – Képviselői: Liskáné Fóthy Zsuzsa, Fejes Csilla, Füstös János

Továbbra is sajtószerűen működik ez a tagozat a városi könyvtárak nagy száma miatt. Év közben az Elnökség három városi könyvtárvezető tagja tartja a kapcsolatot alapvetően az online térben a tagokkal, közvetítik a közös tudnivalókat. Szervezik és tájékoztatják a tagozat könyvtárait.

Évente a személyes találkozóra a szakmai napokon nyílik lehetőség, amikor egy-egy fontos témát tűznek napirendre a szervezők. 2021-ben a **Könyvtárak a felhőben, avagy kommunikáció és szolgáltatásfejlesztés az online térben** címmel szeptember 15-én került megrendezésre a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központban. A szakmai nap 2020. évről került halasztásra, a pandémia miatt. A konferenciát mindenképpen személyes jelenléttel szerettük volna megrendezni, így a halasztás mellett döntöttünk.

A témaválasztás időszerű volt, hiszen a könyvtárak az elmúlt évben a szolgáltatásaik egy részét kitették a felhőbe, illetve olyan új típusú szolgáltatásokat indítottak az online tér bevonásával, amely megkönnyítette és lehetővé tette az olvasókkal való kapcsolattartást, a szolgáltatási tér bővítését.

A szakmai nap I. blokkjában **Az online olvasásnépszerűsítés és az online könyvtári szolgáltatások nem hagyományos formái** volt a téma. *Aktív könyvtári PR-eszközök az ügyfélművelés támogatására* címmel **Farkas Ferenc**, (FSZEK) tartott hasznos, élvezetes előadást. **Buzai Csaba** (Orosháza) *Könyvtári podcast szolgáltatásuk az első 10 évét mutatta be*.

Mikolasek Zsófia (Tatabánya) ugyancsak ebben a témában tartott előadást *Könyvtári podcastek és videók: belecsöppenni a sűrűjébe, majd kimászni belőle szárazon* címmel.

Új színfolt volt Jakab Zolt és Szabó Dénes (Gyöngyös) Meri, vagy nem meri? Online kommunikáció és a humor című ötletadó előadása. A humoros, leleményes kisfilmek készítői egészen egyszerű eszközökkel alkotnak fantasztikus dolgokat, a már két éves Könyvtári Hírmondó producerei, rendezői, színészei most beavattak minket a kulisszatitkokba, és abba, miért érdemes bátornak lenni.

Pattantyús Ádám, a Sweet Escape vállalkozás vezetője az *Online szabadulósobák rejtelseibe vezetett be bennünket*.

Szabadítsd ki a könyvtárost! – szólította fel a résztvevőket **Kajári Kata**, a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ ifjúsági könyvtárosa. Betekinthettünk szakmai titkiba, amivel a fiatalokat el tudja varázsolni.

A II. blokk az Online kommunikáció, PR, eredmények publikálása, eszközök és csatornák
Meghallgattuk dr. Guld Ádám médiakutató, kommunikációs szakembert, aki izgalmas témákat hozott nekünk a z generációval kapcsolatban.

Dr. Szugyiczki-Györfi Katalin, a PreziMester.hu szakmai vezetője, a Budapesti Gazdasági Egyetem vendégoktatója. A vizuális történetmesélés alapjaiba és eszközeibe vezetett be minket.

Végül **Szabados Ági** újságíró *A "Nincs időm olvasni kihívás" története, avagy hogyan lett egy facebook kihívásból országos mozgalom érdekességeit mesélte el*.

A szakmai program az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnökének zárszavával végződött, amely összefoglalta azokat a remek tapasztalatokat, jó gyakorlatokat, amelyeket mindenki hazavihetett magával az előadások után.

Fakultatív programként 15 fő kipróbálhatta a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ szabaduló szobáját.

2021-ben sem volt könnyebb évünk, mint előtte. A járványhelyzet nagyon embert próbáló időszaknak bizonyult, de a könyvtárak helyt álltak. Számos új innovációs megoldás született természetesen elsősorban a virtuális térben, ami a későbbiekben is folytatható szolgáltatásokat teremtett meg. A könyvtárosok új tudásukkal, módszereikkel, kapcsolatteremtő képességükkel új felhasználókat is megnyertek könyvtáraikban. Szoros volt az együttműködés, a legkisebb településtől a fővárosig, mindenféle könyvtártípus megtalálta a szerepét és a lehetőségét a közös munkában.

Ehhez igyekezett az Informatikai és Könyvtári Szövetség ezúttal is koordináló munkával, források, alkalmak megteremtésével eredményesen hozzájárulni. Köszönjük tagságunk aktív részvételét, közreműködését.

Budapest, 2022. május

Ramháb Mária

IKSZ elnöke